

Тема 5. ПРОБЛЕМИ ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ

Програмні запитання

1. Фіскальна політика в моделі IS/LM.
2. Мультиплікатори: інвестицій, державних витрат, податковий, збалансованого бюджету.
3. Розриви безробіття (рецесійний) та інфляції, шляхи їх подолання.
4. Ефекти витиснення інвестицій та чистого експорту.
5. “Перегрів” економіки та інфляція.
6. Стимулююча та стримуюча політика.
7. Макроекономічні наслідки бюджетного дефіциту.
8. Державні витрати та податки як інструмент фіскальної політики.

Література: Манків (розділи 11; 15). Мікроекономіка і макроекономіка (Ч.ІІ, теми 5; 6 та 8). Мэнкью (гл. 12, 16); Макконел, Брю (гл. 13, стор.230-241, гл. 14), Семюелсон, Нордгауз (розд. 9-Б, 16),.

Самостійна робота: Кейнс; Хансен; Самуельсон, Нордхаус; Шевчук; Стігліц; Аслунд; Економіка України; Економічний розвиток.

Практичні завдання.

1. З наведених даних визначити, як зміниться врівноважений ВВП (Y), якщо податки (T) зростуть на 20, а державні видатки (G) зростуть на 10.

ВВП (Y)	43	45	47	49	51	53
Сукупні витрати (E)	40,5	42	43,5	45	46,5	48

2. Економіка країни характеризується такими даними:

$$Y = 4000, MPC = 0,65, Y = 5500:$$

а) як повинні змінитися державні витрати (при інших рівних умовах) для того, щоб економіка досягла стану рівноваги?

б) як повинні змінитися податкові надходження (при інших рівних умовах) для того, щоб економіка досягла стану рівноваги?

в) те ж саме, що у попередньому, тільки застосовується податковий мультиплікатор.

3. $MPC = 0,75$, і податки, і державні витрати зросли на 35. На яке число зміниться реальний валовий внутрішній продукт країни?

4. Якщо задана функція споживання $C = 100 + 0,8 (Y - T)$, то при зниженні податків на 10 врівноважений рівень ВВП зміниться на _____.

5. Визначте відмінності позицій кейнсіанців та монетаристів щодо фіскальної політики.

6. Деякі аналітики пропонують для виходу із сучасної кризи в Україні: стримувати зростання заробітної плати, скорочувати державні видатки і головний акцент зробити на стимуляції експортного виробництва. Як Ви

вважаєте, чи поліпшиться економічна ситуація в Україні від цього? Дати розгорнуту відповідь.

Питання множинного вибору

8. Якщо уряд бажає підняти рівень реального ВВП до потенційного, він буде:

- а) зменшувати податки;
- б) скорочувати державні закупки;
- в) зменшувати трансфертні платежі;
- г) обмежувати експорт.

9. Якщо функція споживання задана як $C = 100 + 0,8 (Y - T)$, то при зниженні податків на 10 млрд. крб. врівноважений рівень ВВП:

- а) зменшиться на 50 млрд. крб.;
- б) зменшиться на 40 млрд. крб.;
- в) збільшиться на 50 млрд. крб.;
- г) збільшиться на 40 млрд. крб.

10. Яке буде числове значення мультиплікатора урядових витрат, які повністю профінансовані за рахунок збільшення податків?

- а) 2,0; б) 0,5; в) 5,0; г) 1,0.

11. Що з наведеного не є вбудованим стабілізатором?

- а) податковий податок;
- б) допомога за безробіття;
- в) допомога за бідність;
- г) витрати на оборону.

12. В умовах розриву інфляції уряд повинен намагатися:

- а) зменшити позитивний баланс бюджету;
- б) зменшити бюджетний дефіцит;
- в) збільшити будь-які урядові витрати;
- г) понизити ставки податків.

13. Автоматичні стабілізатори стабілізують рівень економічної активності тому, що:

- а) вони збільшують розмір мультиплікатора;
- б) коли рівень ВВП зростає, стабілізуючі витрати зростають;
- в) вони контролюють темпи зростання цін;
- г) вони швидко змінюються органами Влади;

14. Економіка знаходиться у стані повної зайнятості при стабільних цінах. Уряд хоче збільшити витрати на транспортну мережу. Які з поданих дій будуть при цьому мати найменші інфляційні наслідки:

- а) податки будуть збільшені так, щоб вони перевищили обсяги витрат;
- б) податки збільшать не так сильно, як витрати;
- в) податки збільшать у тому ж самому обсязі, що і витрати;
- г) ставки податків залишать на попередньому рівні.